

Aloite nuorisotyön kokonaisarvioinnin käynnistämisestä Lapualla

Nuorisotyö on kunnan vastuulla oleva palvelukokonaisuus, jonka tavoitteena on tukea nuorten kasvua, osallisuutta ja hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä. Laadukas perusnuorisotyö vähentää pitkän aikavälin kustannuksia ja kohdennetun työn tarvetta.

Avoin nuorisotilatoiminta tavoittaa usein pienen ja pitkälti vakituisen kävijäjoukon. Pelkkä kävijämääriin perustuva tilastointi ei anna kokonaiskuvaa nuorisopalveluiden saavutettavuudesta tai vaikuttavuudesta kaikkien nuorten näkökulmasta, koska se ei huomioi niitä nuoria, jotka eivät osallistu toimintaan lainkaan. Kouluterveyskyselyn mukaan lapualaisista nuorista vain noin 25 prosenttia kokee, että kunnassa on riittävästi nuorille tarkoitettuja oleskelutiloja, kun valtakunnallinen vastaava luku on noin 30 prosenttia. Lapua sijoittuu sekä Etelä-Pohjanmaalla että Lapuan kokoisten kuntien vertailussa heikoimpien kuntien joukkoon tässä mittarissa.

Nuorisotilastojen perusteella Lapua käyttää keskimääräistä enemmän henkilötyövuosia kohdennettuun nuorisotyöhön ja projektityöntekijöihin, mutta vastaavasti vähemmän kuin keskimäärin nuoriso ohjaajiin. Resurssirakenne painottaa näin korjaavaa ja määräaikaista työtä perusnuorisotyön sijaan. Mikäli peruspalveluiden kattavuus ja saavutettavuus eivät ole riittävällä tasolla, kohdennetun työn tarve kasvaa.

Nuorten tarpeet ja elämäntilanteet ovat moninaisia. Osa nuorista hakeutuu aktiiviseen ja ohjattuun toimintaan, kun taas osa tarvitsee ensisijaisesti rauhallisen ja turvallisen ympäristön oleskeluun, opiskeluun tai keskusteluun aikuisen kanssa ilman osallistumisvelvoitetta. Jos nuorisotilatoiminta painottuu kapeasti tiettyihin sisältöihin, moni nuorista ei koe toimintaa omakseen.

Ennaltaehkäisevän työn näkökulmasta jalkautuva nuorisotyö on keskeinen työmuoto. Se mahdollistaa nuorten tavoittamisen heidän omissa arkiympäristöissään ja tukee varhaista puuttumista ennen ongelmien kärjistymistä. Jalkautuvan työn vahvistaminen lisää nuorisotyön vaikuttavuutta erityisesti niiden nuorten kohdalla, jotka eivät hyödynnä perinteisiä nuorisotilapalveluja.

Nuorisotyön tilaratkaisuja arvioitaessa on huomioitava tilojen luonne ja käyttötarkoitus siten, että ne palvelevat laajasti erilaisia nuorten tarpeita.

Hankerahoitteinen toiminta voi tukea ja täydentää kunnan nuorisotyötä, mutta sen tulee rakentua peruspalveluiden päälle. Hankerahoitus ei saa korvata kunnan vastuuta nuorisotyön rakenteellisesta ja pitkäjänteisestä kehittämisestä. Esimerkiksi koulunuorisotyön vakinaistaminen olisi perusteltu toimenpide.

Näiden seikkojen perusteella nuorisovaltuusto katsoo, että nuorisotyön kehittämisessä on tarpeen arvioida palveluiden saavutettavuutta ja tilojen soveltuvuutta kokonaisuutena sekä vahvistaa jalkautuvia ja nuorten kuulemiseen perustuvia toimintatapoja.

Nuorisovaltuusto esittää hyvinvointilautakunnalle, että se

- 1) Käynnistää nuorisotyön kokonaisarvioinnin, jossa tarkastelun kohteena ovat erityisesti ne nuoret, jotka eivät osallistu nykyisiin nuorisopalveluihin.
- 2) Toteuttaa laajan nuorille suunnatun kyselyn yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa, joka kartoittaa nuorten tarpeita, palveluiden ulkopuolelle jäämisen syitä ja kehittämismahdollisuuksia. Tulokset käsitellään moniammatillisessa työryhmässä.
- 3) Selvittää nuorisotilojen kehittämismahdollisuudet siten, että tilat mahdollistavat myös rauhallisen oleskelun, opiskelun ja keskustelun.
- 4) Vahvistaa sekä jalkautuvan nuorisotyön että koulunuorisotyön asemaa ja resursointia osana nuorisotyön kokonaisuutta.

Nuorisovaltuusto katsoo, että nuorisotyön pitkäjänteinen kehittäminen edellyttää palveluiden tarkastelua myös niiden nuorten näkökulmasta, jotka eivät tällä hetkellä ole toiminnan piirissä. Tämä on keskeistä nuorten hyvinvoinnin, osallisuuden ja Lapuan tulevan elinvoiman kannalta.

Lisätietoa saa puheenjohtaja Aaro Leppäseltä 0409128668 tai nuorisovaltuusto@lapua.fi.

Lapuan nuorisovaltuuston puolesta,

Puheenjohtaja,

Aaro Leppänen

Lapulla 19.2.2026